

SERIE:

*Alledaagse
spiritualiteit*

Ferdinand Borger

Drs. F. Borger
is theoloog,
programmamaker
en theatermaker bij
Tradere

Het is zomaar een doordeweekse avond. Het loopt tegen zessen en er wordt onophoudelijk gebeld aan de voordeur. Ik vlieg van het aanrecht om open te doen. Zeventien mensen hebben zich opgegeven om vanavond bij mij te komen eten en het huis stroomt voller dan mij lief is.

Open tafel

Deze avond met gasten had ik in de tuin gedacht bij de vijver en onder de pergola. En daar ook de zon bij gedacht en de warmte van een zomeravond. Maar ik heb niet de macht over de zon. Het is te koud om buiten te eten en er dreigt regen. De gasten schikken zich één voor één in de woonkamer. Geen plekje blijft onbenut. Als de laatste is gearriveerd draai ik het gas laag. Ik heet iedereen welkom.

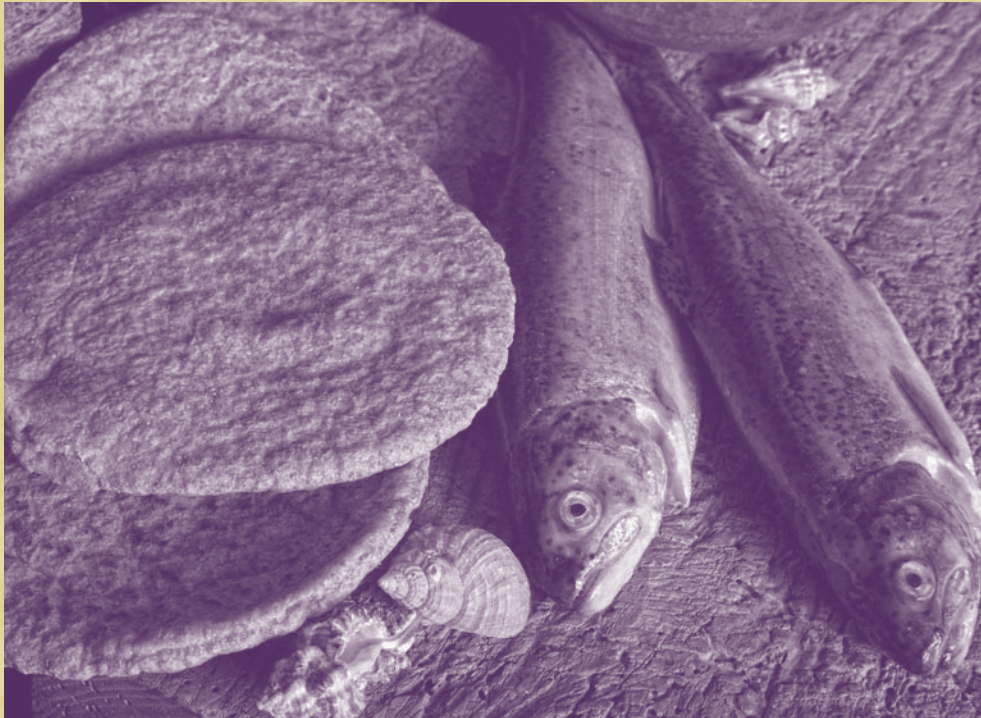
Buiten de 'orde van het nut'

De gasten zijn geen onbekenden voor elkaar. Ze zien elkaar regelmatig in de kerk. En soms treffen ze elkaar op straat, waar in het voorbijgaan het nieuws wordt uitgewisseld. Ik heb een eenvoudig gebed gevonden voor bij het begin. Dan gaat de soep rond en het brood. Ik spoed me naar de keuken voor de tweede gang. En terwijl iedereen stilletjes het bord soep leeg eet, klinkt daar ineens een vraag vanuit de kamer. Waarom heb ik zoveel mensen uitgenodigd? Is koken een hobby? Kom ik soms uit een groot gezin? Wat moet een man-alleen met

zoveel mensen over de vloer?

De vragen overvallen me een beetje. Ik weet niet goed een antwoord. Deze avond is zomaar ontstaan. De kerk had mij gevraagd bezoekwerk te gaan doen, maar daar voelde ik niet veel voor. En de organisatie van thema-avonden had ik ook aan mij voorbij laten gaan. Ik wilde iets anders. Ik wilde een plek organiseren waar niets zou hoeven, ontmoetingen waar we niet per se met elkaar in gesprek zouden hoeven, waar het niet over politiek, economie of kerk zou hoeven te gaan. Kortom: avonden die buiten de orde van het nut zouden vallen.

Eetavonden Zo kwamen er de eetavonden. Drie gangen geserveerd met het bord op schoot, ruimte om met elkaar in gesprek te gaan, gevolgd door een gezamenlijke afwas en koffie toe. De eerste avond was een succes en er volgde al snel een tweede. Daarna besloot ik zeven avonden voor de buurt te gaan koken en folderde daarvoor bij mij in de straat. Zeven zomerweken lang konden op vrijdagavond acht

mensen aanschuiven aan een gezamenlijke tafel. Iedere avond werd anders. Ik leerde mijn overburen kennen, die jarenlang een café hadden gehad. Buren, die achter mij woonden vertelden van de inzichten die ze hadden gekregen tijdens een sessie met zogenaamde familie-opstellingen en een stel jonge Vlamingen leerde ons de verschillen tussen de Vlaamse en Hollandse keuken. Elke avond openden er zich voorzichtig luikjes in de levens van mensen om mij heen en even voorzichtig werden ze weer gesloten.

Balans Na zeven avonden maakte ik een balans op. Want hoewel ik niet de vraag wilde stellen naar opbrengst of oogst, werd mij één ding plotseling duidelijk. Alle avonden met de burens waren pogingen om tijd en ruimte te

hervinden. Tijd in een tijdperk waarin steeds minder agenda's synchroon lijken te lopen. En ruimte om tot een daadwerkelijke ontmoeting te komen, die verder gaat dan de vluchtigheid van facebook en internet. Dat was dus de oogst, het eten dwong tijd en ruimte af om levensverhalen te kunnen delen, zonder enige verplichting of dwang.

Een visioen Niet lang na mijn experiment meldde een columnist in mijn ochtendblad dat ze Nederland binnenkort voor lange tijd wilde verlaten. Ze was de chagrijnigheid van dit land zat en baalde van de horkerige omgangsvormen op straat ... Ga koken! dacht ik toen ik het las. Nodig je burens uit! Ga de chagrijnigheid te lijf in plaats van te vluchten.

Ineens was daar het visioen. Stel

Met het
bord op
schoot

Vorbij de vluchtigheid van facebook en internet

dat alle zondagse kerkgangers op zondagmiddag hun huis zouden openstellen voor hun buurt. En mensen aan tafel nodigen? Wat zou daarvan het effect zijn op de samenleving? We zouden iets van de angst kunnen wegnemen. We zouden minder als onbekenden leven. En misschien zouden we leren naar elkaar te luisteren?

De kerkdienst is van oudsher binnen de christelijke traditie de plaats waar mensen op adem kunnen

komen, nieuwe moed kunnen vatten. Maar de drempel van de kerk is voor veel mensen te hoog geworden. En veel buitenstaanders hebben weinig benul meer van de liturgische rituelen die worden opgevoerd. Ineens werd het mij duidelijk dat ik met de maaltijden teruggekeerd was naar de basisvoorwaarden voor liturgie: tijd en ruimte maken. En deze tijd en ruimte niet af te grenzen met muren, maar niet anders te laten zijn dan een open tafel. ■

Alledaagse spiritualiteit, een serie bijdragen over 'goed om je heen kijken', 'bewuster ontmoeten', 'intenser leven'.